

**KRITERIJI I ROKOVI ZA UTVRĐIVANJE PROGRAMA
ZADOVOLJAVANJA JAVNIH POTREBA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE
U TEHNIČKOJ KULTURI**

KRITERIJI I ROKOVI ZA UTVRĐIVANJE PROGRAMA ZADOVOLJAVANJA JAVNIH POTREBA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE U TEHNIČKOJ KULTURI

I. UVOD

Ustav Republike Hrvatske jamči građanima pravo na lokalnu samoupravu u području tehničke kulture (članak 128). Zakon o tehničkoj kulturi (NN 76/93.) u članku 22. stavak 2. određuje obvezu poglavarstava da propisuju kriterije i rokove za utvrđivanje programa javnih potreba i osiguravanje sredstava, način njihova raspoređivanja i dodjele, te način praćenja njihova korištenja.

II. POLAZIŠTA ZA UTVRĐIVANJE KRITERIJA ZA FINANCIRANJE JAVNIH POTREBA U TEHNIČKOJ KULTURI

Djelatnosti, aktivnosti i poslovi koji se mogu financirati i iz proračuna županije, Grada Zagreba, grada i općine (članak 20. Zakona), jesu one aktivnosti, poslovi djelatnosti lokalnog značenja što ih obavljaju udruge tehničke kulture, savezi i zajednica tehničke kulture, te ih poglavarstvo županije, Grada Zagreba, grada i općine proglaši javnom potrebom, a u svezi su:

1. poticanja i promicanja tehničke kulture uključujući i popularizaciju znanosti i tehnike;
2. programa odgoja, obrazovanja i osposobljavanja djece i mladeži za stjecanje tehničkih, tehnoloških i informatičkih znanja i vještina (znanstveno i tehničko opismenjavanje);
3. specifičnih programa odgoja, obrazovanja i osposobljavanja djece i mladeži izrazitijih sklonosti i sposobnosti te hendikepirane djece za stjecanje tehničkih, tehnoloških i informatičkih znanja i vještina;
4. programa prekvalifikacije i dokvalifikacije djelatnika i programa organiziranja inventivnog rada;
5. organiziranja promaknuća tehnoloških inovacija (izložaba, sajmova i sl.);
6. nabavke opreme i održavanja objekata tehničke kulture od interesa za jedinicu lokalne samouprave.

Kriteriji su bitna pretpostavka i uporište za oblikovanje cjelovitog programa javnih potreba u tehničkoj kulturi jedinice lokalne samouprave. Prigodom njihova propisivanja valja voditi računa o nekoliko bitnih elemenata:

1. U djelatnosti tehničke kulture iz proračuna se mogu financirati funkcionalni rashodi (programi), osobni rashodi (plaće profesionalnih djelatnika) i investicijska ulaganja u objekte tehničke kulture;
2. Iz proračuna jedinice lokalne samouprave mogu se (su)financirati samo one aktivnosti koje su nesporna javna potreba i čije financiranje osigurava minimum standarda djelatnosti, posebna obilježja i potrebe jedinice lokalne samouprave i kontinuitet tradicije u tehničkoj kulturi, a naročito:
  - preferiranje razvojnih programa u tehničkoj kulturi, osobito znanstvenog i tehničkog opismenjavanja pučanstva i programa namijenjenih djeci i mladeži,
  - očuvanje kontinuiteta stvaranja iznimno vrijeđnih tehničkih dostignuća udruge tehničke kulture i pojedinaca,
  - obnova domovinskim ratom oštećenih ili uništenih objekata i opreme udruge tehničke kulture,
  - zaštita kapitalnih objekata tehničke kulture od posebnog značaja za jedinicu lokalne samouprave,
  - afirmacija jedinice lokalne samouprave u oblasti tehničke kulture na državnoj i međunarodnoj razini;

3. Kriteriji moraju biti usklađeni s materijalnim mogućnostima jedinice lokalne samouprave;
4. U područjima tehničke kulture gdje nije moguće utvrditi objektivne i egzaktne kriterije primjenjuju se opća pravila i postupci;
5. Kod utvrđivanja javnih potreba polazi se od potreba i mogućnosti uspostavljanja tržišnih odnosa i osobitosti postignuća u djelatnosti tehničke kulture (članak 17. Zakona);
6. Temelj financiranja u tehničkoj kulturi čine sredstva ostvarena vlastitim djelatnošću, članarine, donacije te, sredstva ostvarena priređivanjem igara na sreću i zabavnih igara (članak 4. Zákona);

III. KRITERIJI JAVNIH POTREBA U TEHNIČKOJ KULTURI

Polazeći od široko utvrđenih skupina sadržaja u točkama 1. do 6. članka 20. Zakona o tehničkoj kulturi, kao kriteriji za (su)financiranje programa zadovoljavanja javnih potreba predlažu se sljedeći konkretni sadržaji tehničke kulture u jedinici lokalne samouprave (omjeri izvora financiranja su samo orientacijski i služe kao orientacija, a svaka jedinica lokalne samouprave sama će definirati svoje omjere):

1. izvanškolski (i izvannastavni) opći programi za različite dobne skupine djece i mладеž - u centrima za tehničku kulturu, klubovima mlađih tehničara i udrugama tehničke kulture (u omjeru npr.: 80% proračunskih sredstava - 20% članarine polaznika i drugi izvori);
2. posebni, uži i kraći programi - tečajevi pojedinih disciplina tehničke kulture za djecu i mладеž: informatika, radioamaterizam, različite discipline modelarstva i maketarstva, fotografija, film, video, tehničke discipline na vodi, tehničke discipline u zraku (u omjeru npr.: 51% proračunskih sredstava - 49% participacija korisnika i drugi izvori);
3. posebni programi odgoja, obrazovanja i osposobljavanja djece i mладеž za stjecanje tehničkih, tehnoloških i informatičkih znanja i vještina za darovitu djecu (u omjeru npr.: 80% proračunskih sredstava - 20% participacija polaznika i drugi izvori);
4. posebni programi odgoja, obrazovanja i osposobljavanja djece i mладеž za stjecanje tehničkih, tehnoloških i informatičkih znanja i vještina za hendičepiranu djecu (100% proračunskih sredstava);
5. programi prekvalifikacije i dokvalifikacije djelatnika (tečajevi za građanstvo, (u omjeru npr.: 10% proračunskih sredstava - 90% participacija korisnika i drugi izvori);
6. posebni programi prekvalifikacije i dokvalifikacije hrvatskih ratnih vojnih invalida (100% proračunskih sredstava);
7. programi udruga inventivnog rada, poglavito domaćih izložaba i nastupa na svjetskim izložbama, te nakladničko - izdavačke djelatnosti u organizacijama inventivnog rada (u omjeru: 51% proračunskih sredstava - 49% vlastitih sredstava);

8. izdavačko - nakladnička djelatnost zajednice tehničke kulture jedinice lokalne samouprave (u omjeru npr.: 50% proračunskih sredstava - 50% vlastitih sredstava);
9. suorganiziranje sudjelovanja udruga, saveza i zajednice tehničke kulture na tradicionalnim općinskim, gradskim, županijskim, državnim i međunarodnim priredbama i natjecanjima u tehničkoj kulturi (u omjeru: 50% proračunskih - 50% vlastitih sredstava);
10. dodjeljivanje godišnje nagrade tehničke kulture jedinice lokalne samouprave (100% proračunskih sredstava);
11. financiranje temeljnih - minimalnih funkcionalnih rashoda udruga, saveza i zajednice tehničke kulture (u omjeru npr.: 51% troškova iz proračunskih sredstava - 49% vlastitih);
12. nabavka opreme i održavanje objekata tehničke kulture od interesa za jedinicu lokalne samouprave (u omjeru npr.: 51% troškova iz proračunskih sredstava - 49% vlastitih);
13. nužna obnova ratom oštećenih ili uništenih objekata i opreme udruga, saveza i zajednice tehničke kulture (100% proračunska sredstva);
14. kraći oblici stručnog usavršavanja osoba profesionalno angažiranih na provođenju programa javnih potreba u tehničkoj kulturi i nabavka stručne literature (najviše do 50% troškova iz proračunskih sredstava);
15. obavljanje stručnih, administrativno-finansijskih i pomoćno-tehničkih poslova za potrebe udruga, saveza i zajednice tehničke kulture (najmanje 50% iz proračunskih sredstva).
16. drugi poslovi i aktivnosti u skladu sa specifičnostima svake jedinice lokalne samouprave koji se mogu smatrati javnom potrebom.

N. POSTUPAK PROGRAMIRANJA, UTVRĐIVANJA, NAČINA ĐODJELE I PRAĆENJA KORIŠTENJA SREDSTAVA

1. Temeljem usvojenih kriterija udruge tehničke kulture jedinice lokalne samouprave dužne su do 1. prosinca predložiti Godišnji program rada s prijedlogom Financijskog plana za narednu godinu u kojem će biti vidljivo koji dio njihova programa bi se trebao financirati kao javna potreba u tehničkoj kulturi iz proračuna jedinice lokalne samouprave. Nakon prikupljanja i obrade programa uključujući finansijski dio, predložit će se poglavarstvu i skupštini jedinice lokalne samouprave Program javnih potreba u tehničkoj kulturi na usvajanje do konca godine, zajedno s proračunom.
2. Sredstvima koje se utvrde u proračunu jedinice lokalne samouprave za javne potrebe u tehničkoj kulturi raspolaže upravno tijelo te jedinice lokalne samouprave nadležno za poslove tehničke kulture (članak 21. Zakona). Sredstvima se mogu financirati samo sadržaji navedeni u točkama 1. do 15. prethodnog poglavlja.
3. Sredstva se doznačuju zajednici tehničke kulture jedinice lokalne samouprave u mjesecnim obrocima, a sarno iznimno akontacijski uz posebna obrazloženja. Zajednica tehničke kulture sredstva koja dobije na svoj žiro račun dodjeljuje pojedinim udrugama u skladu s usvojenim programom javnih potreba u tehničkoj kulturi i dinamikom godišnjeg programa rada.

alternativa točke 3.:

Sredstva se doznačuju neposredno udrugama tehničke kulture u mjesecnim obrocima u skladu s usvojenim programom javnih potreba jedinice lokalne samouprave u tehničkoj kulturi i dinamikom godišnjeg programa rada.

4. Eventualnu prenamjenu sredstava svi korisnici mogu izvršiti samo uz suglasnost upravnog tijela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove tehničke kulture.
5. Ukoliko općina ili grad ne mogu vlastitim sredstvima osigurati ostvarivanje programa javnih potreba u tehničkoj kulturi, nedostatna sredstva treba tražiti u proračunu županije.
6. Može se predvidjeti da se sredstva za financiranje javnih potreba u tehničkoj kulturi mogu namicati i osnivanjem zaklade. To nalaže istodobni postupak ustanovljavanja zaklada.
7. U cilju praćenja korištenja dodijeljenih sredstava zajednica tehničke kulture dužna je upravnom tijelu jedinice lokalne samouprave nadležnom za tehničku kulturu dostaviti polugodišnje (do 10. kolovoza) i godišnje (do 10. ožujka za prethodnu godinu) izvješće o ostvarenju programa javnih potreba u tehničkoj kulturi jedinice lokalne samouprave.